

بررسی حادثه بمباران شیمیایی شهر سردشت در سال ۱۳۶۶
دکتر غلامعلی ملاصادقی، دکتر حمیدرضا جمشیدی، دکتر کمال رئیسی،
دکتر سید محمود معراجی، دکتر عوض حیدرپور

تهران، خ ولیعصر، جنب پارک ملت، بیمارستان قلب شهید رجایی

مقدمه: این مطالعه با هدف بررسی موضوعات روز حادثه بمباران شیمیایی شهر سردشت در سال ۱۳۶۶ انجام شد. شهر سردشت در غربی‌ترین ناحیه ایران و در استان آذربایجان غربی در مرز ایران و عراق و در یک منطقه کوهستانی واقع است.

روشها: مطالعه همه افراد درگیر و مبتلا شده در این حادثه را دربر می‌گیرد. جمعیت شهر در سال حادثه ۴۳۵۷۰ نفر بود که ۸۰۰۰ نفر از جمعیت شهر در اثر بمباران شیمیایی دچار مسمومیت شدند. تلاش شد اطلاعات مربوط به کل مسمومین جمع آوری شود و مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گیرد.

نتایج: هشت هزار نفر از جمعیت شهری و روستایی سردشت در این حادثه گرفتار مسمومیت شدند. ۲۰ درصد از مسمومیتها شدید بود که آثار و عوارض آن نزد نیمی از آنها هنوز باقی است. گرفتاری در تمامی گروههای سنی مشابه بود. بیشترین گرفتاری از گازهای تاول زا (موستارد) بود. مسمومیت ناشی از گازهای اعصاب و خفه کننده کم بود. عوارض ناشی از مسمومیت روی پوست، چشم و دستگاه تنفسی بود. گرفتاری افراد ناشی از سموم پخش شده در شعاع یکصد متری از محل اصابت بمب حاوی سموم بود. بیش از ۹۰ درصد آسیب دیدگان طی دو ساعت اول مسمومیت به مراکز تجهیز شده قبلی ارجاع داده شدند.

بحث: از بمباران شیمیایی با هدف ناتوان کردن نیروهای نظامی و به زانو درآوردن مردم استفاده می‌شود. در بمباران شیمیایی منطقه‌ای نظیر سردشت باعث می‌شود، سموم مدت طولانی در منطقه باقی بماند. در بمباران شیمیایی مناطق شهری و مسکونی همه افراد گرفتار می‌شوند و باید تمهیداتی برای

درمان همه گروه‌های سنی در نظر گرفته شود. اصولاً ساخت جنگ‌افزارهای کشتار جمعی و از جمله گازهای شیمیایی از موادی استفاده می‌شود که از نظر فنی آسانتر باشد و یا مصارف غیرجنگی وسیعی داشته باشد (گازهای اعصاب). مخاطبی که در معرض این گازها قرار می‌گیرند، آسیب بیشتری می‌بینند، بنابراین چشم و ریه‌ها حساسترین اعضای بدن انسان هستند که آلوده می‌شوند. استفاده از ماسک مناسب حین بمباران می‌تواند ضایعات را به حداقل کاهش دهد. باید به خاطر داشت که محدودیت زمانی و تعداد بالای مسمومین بر اثرات طولانی و ماندگار گازهای شیمیایی بر جسم مجروحین اثر می‌گذارد.

واژه‌های کلیدی: سردشت، بمباران شیمیایی، موستارد، گاز اعصاب

پژوهش‌های علمی در پزشکی

مجله علمی - پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی استان اصفهان

شماره بین‌المللی منبع: ۹۸۴۴-۱۰۲۶

سال هفتم - پیوست ۱ - بهار ۱۳۸۱

ویژه نامه هفتمین همایش سم‌شناسی و مسمومیتها اصفهان - اردیبهشت ۱۳۸۱

● عوارض حاد و علل مرگ و میر در بیماران بستری در آی.سی.یو مسمومین بیمارستان لقمان حکیم تهران
در شش ماهه دوم سال ۱۳۷۹

(دکتر عباس آقابیگلونی، دکتر عبدالکریم پژومند، دکتر مهشید افشار) ۱

● درصد سرب و کادمیوم موجود در شیرخشک و غذای کودک

(آسیه حسینی، محمود قاضی خوانساری، عبدالمجید چراغعلی، فیروزه زمانیان) ۷

● مقایسه میانگین سرب خون کودکان مصرف کننده سوندر با گروه شاهد

(طیبه خزاعی) ۱۱

● بررسی تاثیر طب‌سوزنی بر کاهش علائم منفی سم‌زدایی حاد در بیماران معتاد به مواد مخدر

(دکتر کامران منتظری، دکتر مهدی فرحناکیان، دکتر محمود سقانی) ۱۴

● خصوصیات اپیدمیولوژیک مسمومیت‌های بالغین در طی سال ۱۳۷۹ در بیمارستان لقمان حکیم تهران

(دکتر محمد کاظمیان، دکتر حسن وطن‌دوست، دکتر شهرام موسوی، دکتر حسین حسینیان) ۱۸

● دوام توکسافن روی گیاه پنبه و سمیت باقی مانده آن برای مگس خانگی

(دکتر سید قوام میرستاری) ۲۲

● چکیده مقالات فارسی ۳۳